

Proč mohou maminky důvěřovat visačce „Žirafa“ na dětské obuvi

Údaje lékařských statistik jsou varující. 99% dětí se rodí s naprosto zdravýma nohama. Třetina prvňáčků přichází do školy s nohama různě poškozenýma v důsledku nošení nesprávné obuvi. Tato nanejvýš znepokojující skutečnost byla potvrzena v ČR průzkumem zdravotního stavu nohou dětí, který se realizoval v letech 1997-1999. Ani dnes není situace příznivější. Nebezpečí nošení zdravotně závadné obuvi dětmi a dospívající mládeží spočívá především v tom, že každé poškození nohou a pohybového aparátu v dětství se mnohdy projeví v úplném rozsahu až za 30 nebo 40 let. Dětská noha se od nohy dospělého člověka liší v mnoha anatomických i funkčních vlastnostech, proto i obouvání dětí má na rozdíl od dospělých svá specifika.

Po roce 1990 došlo v ČR jednoznačně ke zhoršení úrovně obouvání dětí. Mnoho rodičů ještě i dnes opravdu neví, jak se má dětská obuv vybírat a na co musí mít při koupi dětské obuvi na zřeteli. V ČR se bohužel prodává i dětská obuv, která neodpovídá zásadním ortopedickým a hygienickým kritériím na zdravotně nezávadnou obuv. Česká obuvnická a kožedělná asociace (ČOKA) proto zavedla již v roce 1997 dobrovolnou certifikaci dokladující zdravotní nezávadnost dětské obuvi a dokladující správnou ortopedickou konstrukci dětské obuvi. Podobné systémy dobrovolného hodnocení jsou využívány např. v sousedním Německu (tzv. WMS značka a WMS systém u dětské obuvi) nebo v Polsku (zde je používána u dětské obuvi značka „Zdravá stopa“).

Obuv, která získá v ČR certifikát, je potom v prodejnách označena registrovanou visačkou s motivem žirafy a nápisem „**Zdravotně nezávadná obuv – bota pro Vaše dítě**“, která garantuje, že obuv byla hodnocena Komisí zdravotně nezávadného obouvání (KZNO), byla odzkoušena Institutem pro testování a certifikaci (ITC) a.s. a že splňuje požadavky z hlediska ortopedických, fyzikálně-mechanických a hygienických vlastností a z hlediska bezpečnosti výrobku. Neodmyslitelným účastníkem certifikačního řízení, jak již bylo uvedeno, je právě KZNO. Na konstrukční a ortopedické parametry dětské obuvi dohlíží zejména lékař-ortoped. V KZNO je dále pracovník zdravotně nezávadného obouvání, biomechanické laboratoře, pracovník hygieny, certifikační pracovník, obuvnický technik a dle potřeby i další odborníci.

Dobrovolně certifikovaná dětská obuv plní tzv. lékařské požadavky na zdravé obouvání. Mezi tyto požadavky patří zejména:

1. Dostatečný prostor obuvi, hlavně v její prstové části.
2. Dokonalá flexibilita (ohebnost) obuvi, hlavně v místě prstních (metatarsophalangeálních) kloubů nohy
3. Úměrná výška podpatku.
4. Vybočené (varosní), nebo kolmé postavení patní části kopyta.
5. Pevný a dostatečně dlouhý opatek.
6. Anatomicky správně modelovaný svršek obuvi
7. Vyhovující materiál z hlediska hygienicko-zdravotnického (biologická inertnost výluhů z materiálů a přípravků použitých při výrobě obuvi, zajištění optimálního vlhkostního a teplotního režimu - mikroklima, měkkost, možnost dokonalé čistoty).

8. Tlumení nášlapných sil spodkovým provedením.
9. Malá (resp. přiměřená) hmotnost obuvi.

Systém dobrovolného hodnocení dětské obuvi je plně otevřený pro všechny, kteří chtějí na náš trh dodávat kvalitní a zdravotně nezávadnou dětskou obuv. Obuv k dobrovolné certifikaci mohou přihlásit jak domácí výrobci, tak i tuzemští a zahraniční dovozci a výrobci.

S každým držitelem certifikátu je následně uzavřena ze strany ČOKA i licenční smlouva, aby nemohlo docházet ke zneužívání značky. Kopii vystaveného certifikátu k obuvi by měl mít každý prodejce na své prodejně k dispozici pro případnou kontrolu. Kontrolu označování dobrovolně certifikované dětské obuvi visačkou žirafy v prodejní síti provádí ČOKA a po dohodě také Česká obchodní inspekce a orgány hygienické služby. Zneužití značky by bylo posuzováno jako falzifikát značky a je právně postížitelné.

Mnohdy jsou nám kladeny ze strany rodičů i dotazy, proč se dělá nepovinná certifikace, když existuje povinná certifikace? Skutečně, dne 1. ledna 2001 nabyl v ČR platnosti zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví, ke kterému byla vydána vyhláška č. 84/2001 Sb. o hygienických požadavcích na hračky a výrobky pro děti do 3 let. Podle této vyhlášky je nutné povinně provádět hygienické atesty na veškeré výrobky a tedy i na veškerou obuv pro děti do 3 let věku (velikostní skupiny 0 a 1), nesprávně se hovoří o **tzv. povinné certifikaci**. V podstatě se dá říci, že povinné hygienické hodnocení je vlastně prvním stupněm hodnocení pro oblast dobrovolného nebo-li nadstandardního hodnocení. Kromě hygienických kritérií jsou při dobrovolné certifikaci sledována zejména kritéria ortopedická, obuv je proměřena velikostně, zda správně odpovídá deklarovaná velikost, tj. nejen délka, ale i šířka obuvi, je zhodnoceno kopyto, odzkoušeny jsou i další stanovené fyzikálně mechanické vlastnosti (obrušivost podešví, flexibilita, tj. ohebnost obuvi) a posouzena je také bezpečnost při používání (na obuvi nesmí být žádné ostré hrany kovových uzávěrů, drobné ozdoby, které se mohou utrhnout a dítě by je mohlo spolknout atd.).

Tzv. povinná certifikace se navíc vztahuje pouze na obuv pro děti do 3 let věku a týká se jen hygienických vlastností materiálů použitých pro výrobu obuvi. Povinná certifikace dále neřeší problém zdravotně nezávadné konstrukce obuvi z hlediska ortopedického, ani její fyzikálně mechanické vlastnosti, tvar a výšku špičky obuvi, vnitřní proporcionalitu obuvi atd.

Dobrovolná certifikace naproti tomu je zavedena i pro větší velikostní skupiny a výrobci nebo dovozci si mohou takto nechat zhodnotit obuv pro děti až do 15-ti let věku. Z tohoto důvodu existují i dvě technické specifikace, podle kterých je obuv posuzována, a to na obuv pro děti do 3 let a na obuv pro starší děti do 15-ti let. Požadavky na obuv pro děti do 3 let jsou přece jen jiné a přísnější, než na obuv pro dospívající mládež. Obě tyto specifikace jsou průběžně doplňovány a upravovány podle nových vědeckých poznatků v oblasti zdravého obouvání dětí.

Celý systém je naprosto dobrovolný a každý zájemce je předem seznámen se stanovenými kritérii pro hodnocení, která jsou pro všechny zájemce stejná, ať již jde o výrobce nebo o dovozce.

Značka „Žirafa“ byla přijata také do Programu „Česká kvalita“ v roce 2003. Hlavním cílem programu Česká kvalita je vytvořit jednotný systém, který umožní zviditelnit důvěryhodné a nezávislé značky kvality, které jsou založené na objektivním ověřování kvality výrobků nebo služeb třetí stranou a vyloučit značky bez vypovídací schopnosti, které jsou jako informace pro spotřebitele zavádějící.

Dalším z důležitých společných pravidel všech značek, přijatých do Programu Česká kvalita, je rovněž ověřená způsobilost výrobce k dlouhodobému dodržování stability procesů a tím i kvality jeho produktů. Držitelé značek kvality přijatých do Programu Česká kvalita mají povinnost používat spolu se svou značkou kvality i logo Programu Česká kvalita, které se tak stává pro spotřebitele orientačním symbolem a potvrzením důvěryhodnosti dané značky. Také z tohoto důvodu musí být kvalita i pro udělení značky „Žirafa“ ověřována třetí nezávislou osobou, tj. nezávislou zkušebnou. Aktuální seznam oprávněných licencionářů značky „Žirafa“ včetně všech aktuálně platných certifikovaných vzorů obuvi od jednotlivých firem naleznete na www.coka.cz.

Naše asociace jako nestátní nezisková organizace provádí i rozsáhlou osvětovou činnost v oblasti zdravého obouvání dětí a odpovídá téměř denně na řadu dotazů maminkám malých dětí. Neváhejte se na nás s důvěrou obrátit, rádi poradíme i Vám!

Autor článku:

PhDr. Vlasta Mayerová

Tajemnice

Česká obuvnická a kožedělná asociace

Tř. T. Bati 5267

760 06 Zlín

tel./fax: 57743541 nebo 577525230

e-mail: coka@coka.cz

www.coka.cz

Ve Zlíně dne 14.9.2009